

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ บัญญัติว่า “ในกรณีผู้ที่กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ ”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พิเคราะห์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ แล้ว เห็นว่า เมื่อนิติบุคคลกระทำความผิดและต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม มาตรานี้บัญญัติให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย การให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งหมายความว่าอาจจะเป็นบุคคลภายนอกที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกันกับนิติบุคคล กรณีนี้โจทก์ยังจะต้องนำสืบให้เห็นประจักษ์ว่า บุคคลใดที่กระทำการหรือบุคคลใดที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเสียก่อน ก็คือผู้ที่ดำเนินการกระทำความผิดแทนนิติบุคคล เมื่อพิสูจน์ได้ดังกล่าวแล้ว บุคคลนั้นจึงต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย คำว่าระวางโทษนั้นหาได้เป็นข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่าผู้นั้นกระทำความผิดด้วย ต่างกับคำว่า “ให้ถือว่า” เป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคล ดังเช่นในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๗๔ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๕/๒๕๕๖ ซึ่งถ้อยคำและความหมายแตกต่างกัน หาได้เป็นข้อสันนิษฐานว่ากรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดเป็นผู้กระทำผิด

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐ หรือไม่ มาตรา ๔๐ (๕) บัญญัติคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลยและพยาน ในคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรม และมาตรา ๓๐ บัญญัติในเรื่องเสมอกันในกฎหมายและได้รับคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เห็นว่า มาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้บัญญัติถึงนิติบุคคลและบุคคลอื่นไว้เหมือนกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เป็นบทบัญญัติ ทั่ว ๆ ไป เท่าเทียมกัน มิได้เลือกปฏิบัติแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง มิได้สันนิษฐาน ให้เป็นโทษต่อบุคคลใดโดยเฉพาะอันจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยข้างต้น จึงมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ